

Oponentský posudok práce

„Vzdělanostní úroveň společnosti ve vztahu k ekonomickým předpokladům. Srovnání dvou typů společnosti podle dimenze tradicionalismus-sekularizace dle kulturní mapy Ingleharta-Welzela (2005).“

Autorka: Hana Burkoňová
Vedúca práce: Ing. Inna Čábelková, Ph.D.

Oponent: Peter Bolcha

Téma práce je priemerná, zodpovedá oboru a zameraniu FHS UK. Nijak nevybočuje z rady kladným ani záporným smerom.

Práca je po formálnej stránke nedokončená. Obsahuje desiatky preklepov a gramatických chýb (napr. str. 14,15,16, 18...až do konca práce). Mnohé z grafov a tabuliek sú nečitateľné (napr. str.9, 24). Aj keby boli sprevádzané dostatočným komentárom (nie vždy však sú), je ich zbytočné v nečitateľnej podobe úvádzať. Jazyk práce je prijateľný (až na gramatické chyby), ale štýl je občas žurnalistický a inokedy citovo zafarbený (napr. str. 31). Odkazy na str. 37 (1,2) nevedú nikam.

Po stránke obsahovej mám nasledujúce výhrady:

1. Abstrakt práce nie je abstraktom.
2. Chýba funkčný úvod práce. Zámer a štruktúru práce sa dozvedáme len veľmi stručne a to až na strane 11.
3. Časť „Specifikace“ je len anekdotickým súborom úryvkov z vedeckých prác, ktoré sa podrobnejšie zopakujú v teoretickej časti.
4. V celej práci /ale najviac v úvodných častiach/ chýba vysvetlenie čo, ako, akým postupom a v akom poradí bude skúmané a prepojenie línie textu úvodnými vysvetleniami.
5. Pri čítaní teoretickej časti čitateľ ešte nepozná výskumné otázky a cieľ merania, nie je preto jasné, prečo sa jednotlivosti dozvedá a ako budú použité. Úvodná a teoretická časť obsahuje pre prácu zbytočné pasáže („trvale udržateľný rozvoj“; „informační společnost“ a úplne irelevantné „školvství v ČR“). Iné pasáže zase autorka neaplikuje a väčšinou chýbajú implikácie pre meranie (čitateľovi je nutné nielen zreprodukovať teórie, ale vysvetliť, čo z nich plynie pre autorkynu analýzu).
6. Na str. 33 autorka referuje Todarov model, chýba však jasné vysvetlenie, čo z neho plynie a ako ho v meraní použije.
7. Podobne, aj o kultúrnych dimenziách sa dozvedáme mnoho informácií, ale nevieme, čo to implikuje pre meranie a ako tieto informácie použijeme.
8. V popise dát nie je vyjasnený mechanizmus výberu konkrétneho roku prieskumu – autorka vyberá u niektorých zemí tretie a u iných štvrté kolo. Autorka tak nielen stráca časovú dimenziu, ale naopak takéto pseudo-prierezové dáta môžu trpieť tým, že určité zeme (napr. tradičné) majú platné dáta v priemere v inom roku ako zeme ostatné a sú inak ovplyvnené stavom svetovej ekonomiky, čo môže ovplyvniť výsledok.

9. Ďalej chýba jasné vymedzenie rozdelenia zemí podľa indexu (ano, je to nula, ale prečo by sa to malo „lámať“ pri nule?). Na str. 60 autorka sama priznáva, že rozdelenie má „arbitrárnú povahu“. Toto je veľmi neštandardné a pri výskume je povinnosť takéto rozdelenie nielen zdovodiť, ale aj preveriť citlivosť výsledkov na jeho zmenu (čo autorka nečiní).

10. Úpravy a vyradenie zemí z dát sa dozvedáme až v závere, čo je nepatričné.

11. Pri stanovení hypotéz sa nezozvedáme, aké rozdiely autorka medzi zemami očakáva, a prečo. Celkovo je podloženie hypotéz (a teda aj regresnej analýzy) nedostatočné. Autorka síce podrobne popisuje premenné, ale nevenuje sa vzťahom, ktoré medzi nimi očakáva (čo napr. obrátená kauzalita medzi vzdelanosťou a percentom výdavkov na vzdelanie?).

12. Autorka v tabuľkách výsledkov (Tab 5a-c) uvádza nulové koeficienty. Až na str. 70 sa dozvedáme, že sa jedná o zaokrúhlené kladné hodnoty. Autorka nepredviedla ani pokus interpretovať výšku týchto čísel (aj keď sa jedná o veľmi vzdialené veličiny, keď meriame medzi nimi súvislosť, má zmysel porovnať, či vzhľadom k merným jednotkám má koeficient zmysel).

Ďalšie problémy:

1. str. 25 – údaj o Etiópii nekorešponduje s tabuľkou.
2. str. 60 – posledná veta v hornom odstavci nemá zmysel.
3. str. 70 – Argumentácia v druhom odstavci je veľmi neštandardná.
4. Ďalšie problematické výroky:
„Jistě by vlády do vzdělání neinvestovaly, pokud by to nepřinášelo žádný pozitivní výsledek.“ (str.7)
„ Jistě by nebylo cílem zmiňovaných mezinárodních organizací zvyšovat bez hlubšího významu vzdělanost ve světě, kdyby to jednotlivým zemím nepřinášelo vyšší prosperitu a světu jako celku snížení nežádoucí chudoby.“ (str. 68)

Otázky:

1. Na str. 33 uvádzate „Následně ale rostou mnohem mírněji, než kdyby bylo do stejného vzdělávání investováno z peněz veřejných.“ Aký je dôvod pre toto tvrdenie? Čo z toho plynie pre Vaše meranie?
2. V čom je problematická kauzalita medzi vzdelanosťou a percentom vládnych výdavkov na vzdelanie? Čo z toho plynie pre Vaše meranie?

Doporučujem prácu prepracovať na základe doporučení a prípadných doporučení ostatných účastníkov obhajoby.

Peter Bolcha

Praha, 2. 2. 2012